

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a pénzeszközök átutalását kísérő megbízási információkról”

(COM(2005) 343 final – 2005/0138 (COD))

(2006/C 185/16)

2005. szeptember 26-án az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Gazdasági és Monetáris Unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció véleményét 2006. március 23-án elfogadta. (Előadó: Umberto BURANI).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. április 21-én tartott 426. plenáris ülésén 85 szavazattal 15 ellenében, 6 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Bevezetés

1.1 A javaslat a Pénzügyi Akció Munkacsoport (PAM) VII. különleges ajánlásának a közösségi szabályozásba való átültetésére irányul, amelyet azzal a céllal bocsátottak ki, hogy **„megakadályozzák a terroristák és egyéb bűnözők számára pénzeszközök mozgatása érdekében az elektronikus átutaláshoz való szabad hozzáférést, és felderítsék a visszaéléseket, amennyiben ilyenek előfordulnak.”** ⁽¹⁾ A javaslat egy sor törvényi és szabályozási rendelkezés közé illeszkedik, amelyek célja egyrészt az, hogy **befagyasszák a terroristák javait,** ⁽²⁾ másrészt pedig, hogy megakadályozzák **a jogellenes tevékenységből** származó **pénzeszközök „tisztára mosását”** ⁽³⁾.

1.2 Az Európai Bizottság javaslatában szereplő intézkedések formailag egyszerűek, azonban tartalmukat és gyakorlati alkalmazásukat tekintve nagy jelentőséggel bírnak. A javaslat **kötelezi a „pénzügyi szolgáltatókat”** – gyakorlatilag a pénzeszközök átutalását végző pénzügyintézeteket – arra, hogy **azonosítsák a megbízóra vonatkozó tájékoztató adatokat:** ezen adatoknak kell **kísérniük a megbízó pénzügyi szolgáltatójától a végső címzett (kedvezményezett) pénzügyi szolgáltatójáig a pénzeszközök mozgását.** A szabályt a **pénzeszközök Európai Unión belüli mozgására** alkalmazzuk, és néhány kivétellel és mentesítéssel a harmadik országokba irányuló és onnan érkező átutalásokra is.

1.3 Az EGSZB teljes mértékben egyetért egy olyan szabályozás szükségességével, amelynek jogalapja a Szerződés 95. cikke; ez a megoldás egyébként a tagállamok és a pénzügyi szolgáltatási ágazat előzetes egyetértésére is talált. Valamennyien egyetértenek abban, hogy közvetlenül alkalmazott jogi eszköz – tehát rendelet, nem pedig irányelv – elfogadása lenne megfelelő, hiszen ez utóbbinak a nemzeti jogszabályokba való átültetése nem vezetne egységes jogalkalmazáshoz. Az Európai Bizottság dokumentumában előirányzott intézkedések nagy-

részt helyesek és ésszerűek; az EGSZB azonban **némileg kételkedik gyakorlati hatékonyságukban,** legalábbis rövid távon.

1.4 Az EGSZB úgy véli, hogy ennek a rendeletnek vannak hiányosságai, egyrészt, mert nagy teret hagy a pénzügyi szolgáltatóknak az egyéni értékelésre, másrészt, mert olyan lebonyolítási módozatokat ír elő, amelyeket a bűnözők könnyen kijátszhatnak.

2. Általános megjegyzések és észrevételek

2.1 A „jogellenes tevékenységek” elleni küzdelem témájával (ahogyan a közösségi nyelvezetben gyakran eufemisztikus módon a szervezett bűnözési tevékenységeket említik; ideje lenne már változtatni ezen a fogalmazásmódon) szervezett formában első ízben – legalábbis a koncepció szintjén – az 1996-ban megrendezett dublini csúcson foglalkozott, ebből alakult ki az 1997-es amszterdami csúcson elfogadott **cselekvési program** ⁽⁴⁾. Ez egy 30 részletes és egymással koordinált programból álló sorozat volt, amely programoknak legkésőbb 1998 végéig le kellett volna zárulniuk, ezzel szemben nyolc év elteltével e programok nagy része még nem került végrehajtásra.

2.2 A „szervezett bűnözés” fogalma a későbbiekben továbbfejlődött: 1998-ban az OLAF ⁽⁵⁾ (akkoriban még UCLAF) hívta fel a figyelmet a Közösség pénzügyi érdekeit károsító, nagymértékű **adócsalásra** mint a **szervezett bűnözésnek tulajdonítható jelenségre;** a későbbiekben az „ikertornyok” elleni és más terrortámadások miatt a fogalomba – különös szigorral és világosan – befoglalták a **terrorizmust** is.

2.3 A G8-ak által létrehozott és a kormányok közötti együttműködés mindmáig legtekintélyesebb testületének tekinthető Pénzügyi Akció Munkacsoport (PAM) ugyanezt a fejlődést követte, az eszme és a cselekvés tekintetében egyaránt. A Pénzügyi Akció Munkacsoport, amely a szervezett bűnözés által

⁽¹⁾ GAFI, „Revised Interpretative Note to Special Recommendation VII: Wire Transfer”.

⁽²⁾ A Tanács 2580/2001/EK és 881/2002/EK rendelete.

⁽³⁾ 91/308/EGK, 2001/97/EK irányelv, ...

⁽⁴⁾ A szervezett bűnözésről szóló cselekvési program, HL C 251, 1997.8.15.

⁽⁵⁾ COM(1998) 276 final. A Közösség pénzügyi érdekeinek védelme – a csalás elleni harc – éves jelentés, 1997.

végzett pénzmosás elleni harc céljából jött létre, **illetékességi körét mostanra a terrorizmushoz kötődő pénzügyi tevékenység valamennyi formájára kiterjesztette**: különös jelentőséggel bír kilenc „különleges ajánlása”, amelyek a pénzmosás és a fizetési rendszerek tárgyában nagyrészt közösségi rendelkezésekké alakultak. A terroristák „és egyéb bűnözők” által végzett „elektronikus fizetések”-re vonatkozó VII. különleges ajánlás a jelenleg vizsgált rendeletjavaslatban kerül alkalmazásra.

2.4 Azon elképzelés elfogadása, hogy a jogellenes **pénzügyi tevékenységek** – akár a terrorizmushoz, akár a szervezett bűnözéshez kapcsolódnak – **globális jelenséget** képviselnek, amelyet egységes módon kell leküzdeni, azzal az előnnyel járna, hogy egyértelműbbé válna a megfogalmazás. Ez az intézkedések helyi szinten történő foganatosítása szempontjából is – de nem csak azért – fontos. Manapság megtörténik, hogy akár közösségi szinten, akár nemzeti szinten a hangsúlyt az egyik vagy a másik elemre helyezik: számos elfogadott kezdeményezésben esik szó a „szervezett bűnözésről, beleértve a terrorizmust”, vagy „a terrorizmusról és egyéb jogellenes tevékenységekről”. A nyomozhatóságok, és még inkább a pénzügyi szolgáltatók számára nem mindig könnyű a jogellenes pénzügyi tevékenységeket pontosan meghatározott kategóriába sorolni, annál is inkább, mivel bizonyos ágazatokban **a terrorizmus szoros kapcsolatokat alakított ki a szervezett bűnözéssel és viszont** (fegyver- és kábítószer-kereskedelem, illegális bevándorlás, bankjegy- és okirat-hamisítás és egyéb bűncselekmények).

2.5 A jogellenes **pénzügyi tevékenységek** elleni küzdelem szempontjából a szervezett bűnözés és a terrorizmus tehát **ugyanazon jelenség két aspektusát** jelentik. Az a benyomás, hogy ez a felfogás olykor hiányzik a dokumentumból, a vizsgált rendelettervezet bevezető jelentéséből is ered, ahol ismételtlen **„a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem”** szerepel a szövegben. Anélkül, hogy a tervezett intézkedéseket érdemben vizsgálnánk, az EGSZB véleménye szerint ez a megfogalmazás félrevezető: világossá kellene tenni, hogy a szervezett bűnözésről és a terrorizmusról van szó.

2.6 Másrészt a koncepciók e kettőssége a PAM-tól származik: a 2.3. pontban említett kilenc különleges ajánlás címe: „A terrorizmus finanszírozása”, bármely egyéb pontosítás nélkül; az ajánlásokat kísérő „Magyarázó megjegyzések” címe pedig „A terrorizmus finanszírozásáról szóló különleges ajánlások”⁽⁶⁾, azonban a szövegben a következő szerepel: „megakadályozni a terroristák és egyéb bűnözők számára, hogy szabadon hozzáférjenek...”⁽⁷⁾. A PAM ajánlásainak átültetése során az Európai Bizottság átvette ezt a megkülönböztetést, mivel a rendeletjavaslatot **a terrorizmus elleni küzdelemre** irányuló intézkedések közé illesztette be. Az EGSZB véleménye szerint azonban ezt az intézkedést **a pénzmosás és a szervezett bűnözés** elleni küzdelemre irányuló általánosabb intézkedések közé kellene besorolni. Jogi szempontból a megkülönböztetés nem fontos, azonban gyakorlati és operatív szinten azzá válik, ahogyan azt az alábbi megjegyzések megkísérlik bemutatni.

⁽⁶⁾ „Special recommendations on terrorist financing”.

⁽⁷⁾ „Preventing terrorists and other criminals from having unfettered access”.

3. A javaslat szövegével kapcsolatos észrevételek

3.1 **2. cikk: alkalmazási kör.** A rendelet egy a Közösség területén belüli székhellyel rendelkező pénzügyi szolgáltató által elküldött vagy az általa kapott, a Közösség területén lakhellyel/székhellyel rendelkező kedvezményezettek részére vagy ottani megbízók által eszközölt pénzáutalásokra alkalmazandó; hasonlóképpen alkalmazandó (7. cikk) a Közösségből származó, a Közösség területén kívüli lakhellyel/székhellyel rendelkező kedvezményezettek részére eszközölt, valamint a harmadik országokból származó, a Közösségbe irányuló átutalásokra (8. cikk), néhány kiigazítással.

3.1.1 A szabályozás nem alkalmazható a pénzügyi hitelezési kártyával vagy betéti kártyával végzett **kereskedelmi műveletekből** származó átutalására, feltéve, hogy ezen átutalásokhoz **egyedi azonosító kód** társul, amely lehetővé teszi a **megbízó azonosítását**. Az elektronikus pénzzel (*e-money*), azaz a feltöltős kártyákkal (*prepaid cards*) végzett műveletek nincsenek kifejezetten kizárva, azonban nem kerülnek kifejezetten említésre sem. A technikai módoszatokkal kapcsolatosan a pénzügyi szolgáltatók megteszik saját észrevételeiket; az EGSZB a maga részéről megjegyzi, hogy a kártyával végzett műveletek menete fordított a fizetési megbízásokhoz képest: a megbízó (akinek a részére számlakivonatot küldenek a kártya felhasználásával bonyolított műveletekről) pénzügyi szolgáltatója nem ismeri a kedvezményezett által folytatott tevékenységeket, sem pedig a megbízó és a kedvezményezett között fennálló kapcsolat jellegét. Az esetek nagy részében nemcsak hogy **lehetetlen a kereskedelmi műveleteket megkülönböztetni a nem kereskedelmi műveletektől**, de gyakran technikailag lehetetlen a megbízó azonosítása is.

3.2 **5. cikk: a pénzáutalásokat kísérő információk.** A pénzügyi szolgáltatók kötelesek a fizetési megbízásokban feltüntetni a megbízóra vonatkozó hiánytalan tájékoztató adatokat, miután azokat ellenőrizték, illetve megbizonyosodtak **teljességükről és helytállóságukról**. Amennyiben a Közösségen kívüli lakhellyel/székhellyel rendelkező kedvezményezetteknek szánt, 1 000 euró összeget meg nem haladó megbízásokról van szó, a pénzügyi szolgáltató dönthet az ellenőrzés mértékét illetően. A szabályozás ezen – jóllehet ésszerű és reális – rugalmassága révén az **„emigránsok általi hazautalások” megnevezés alatt** jelentős tőkemennyiség távozhat az EU területéről, amelynek az emigránsok eredeti családjai csupán látszólagos címzettjei. Másrészt a valamennyi egyéb megbízás esetében szokásosan kért ellenőrzés az átutalások e típusánál problematikus, hiszen gyakran különböző pénzügyi szolgáltatókon keresztül nagyszámú magánszemély eszközli őket készpénzben, akiknek az azonosítása nem bír különösebb jelentőséggel.

3.2.1 Mindenesetre az 1 000 euró összeget meg nem haladó megbízások ellenőrzése alóli mentesítés a pénzügyi szolgáltató számára költséges és felesleges külön eljárások foganatosítását teszi szükségessé; helyesebb lenne a cikk szövegében utalni a pénzmosás elleni, már hatályban lévő jogszabályokra, amelyek a nem számlatulajdonos megbízók által adott megbízásokra vonatkoznak.

3.3 9. cikk: pénzáttalás a megbízóra vonatkozó információk hiánya esetén. A 6. cikk értelmében az áttalás kezdeményező pénzügyi szolgáltatónak közölnie kell a kedvezményezett pénzügyi szolgáltatójával a megbízó azonosító adatait. Ha az adatok hiányoznak vagy nem teljesek, a kedvezményezett pénzügyi szolgáltatója köteles őket kérni a megbízó pénzügyi szolgáltatójától: visszautasíthatja továbbá a kifizetést, felfüggesztheti azt, vagy a saját felelősségére, azonban a pénzmosás elleni jogszabályok betartásával eszközölheti azt. Ha az eset megismétlődik, a kedvezményezett pénzügyi szolgáltatója köteles **valamennyi, az illető pénzügyi szolgáltatótól származó megbízást visszautasítani, vagy megszakítani szakmai kapcsolatait az adott pénzügyi szolgáltatóval.** E döntésekről **értesíteni kell „a pénzmosás vagy a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemért felelős hatóságokat”.**

3.3.1 A hitelintézetre rótt azon kötelezettség, hogy a jogszabály által előírt esetekben szakítsa meg kapcsolatát egy másik hitelintézettel, az *arányosság* nyilvánvaló problémáját veti fel: hiszen a nemzetközi hitelintézetek közötti kapcsolatok nem korlátozódnak a pénzáttalásokra; sőt, a pénzáttalások csupán a kapcsolatok kis részét alkotják; e kapcsolatok ezzel szemben magukban foglalják a hitelnyújtást, a szolgáltatásokat, az értékpapírokkal végzett műveleteket stb., mely utóbbi műveletek volumene összehasonlíthatatlanul magasabb a szabálytalan vagy szabálytalanul vélt pénzáttalásokénál. A kapcsolatoknak az Európai Bizottság javaslata szerinti *azonnali megszakítása* mind a pénzügyintézetek, mind azok ügyfelei számára hatalmas és indokolatlan károkat eredményezne.

3.3.2 A „felelős hatóságok” megnevezés felveti a jelen vélemény bevezető részében taglalt alaproblémát. Előrebocsátva, hogy a pénzmosás elleni általános jogszabályok súlyos – részben büntetőjogi – felelősséggel ruházzák fel a pénzügyi szolgáltatókat és azok alkalmazottait, nem mindig könnyű megítélni, hogy egy „gyanús” tekintett művelet a „közönséges” bűnözés vagy a terrorizmus számlájára írható-e. Minden országban léteznek különböző nyomozó és bűnüldözési hatóságok: bűnügyi rendőrség (néha két különböző szervezetre tagolódik), adóügyi rendőrség, vámhatóság, titkosszolgálat. Pontos útmutatások hiányában a pénzügyi szolgáltatóra hárul a döntés, hogy **az adott ügyben melyik hatóság illetékes.** A szabályozás tehát olyan döntés felelősségét hárítja a pénzügyi szolgáltatókra, amely meghaladja azok szakmai kompetenciáját.

3.3.3 Olyan jogszabályra lenne tehát szükség, amely előírja a tagállamoknak egy **egységes kapcsolattartási pont létrehozását**, amely a bejelentések gyűjtéséért, valamint azoknak az illetékes nyomozóhatóságok részére való továbbításáért lenne felelős. ⁽⁸⁾ Ez az intézkedés egyébként már szerepelt az 1998-as Tanács programjában.

3.4 10. cikk: kockázatalapú értékelés. Ez a cikk kimondja, hogy a megbízóra vonatkozó adatok hiányos voltát a kedvezményezett pénzügyi szolgáltatójának gyanús elemként kell értékelnie, és jelentenie kell a felelős hatóságoknak. A jogszabály a pénzügyi szolgáltatóra ruházza azon hatáskört, hogy esetről-esetre meghatározza: hibáról, mulasztásról, vagy „valóban”

⁽⁸⁾ Az egyetlen kapcsolattartási pont szükségessége nem új igény, és eredetileg nem is az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságtól származik; ezt már az 1997-es Tanács előző, 2.1. pontban említett programja is tartalmazta, amely szerint minden tagállamnak létre kellett volna hoznia egy „*egyesített kapcsolattartási pontot*, amelyhez *valamennyi bűnüldözési szerv hozzáféréssel rendelkezik*”. Noha azóta több év eltelt, ez a szervezet még mindig nem létezik; a nyomozó- és a bűnüldözési hatóságok közötti együttműködés – nemzeti és közösségi szinten egyaránt – nem teljesen megoldott.

gyanús esetről van-e szó: ez nehéz feladatnak bizonyulhat, ha tekintetbe vesszük, hogy minden pénzügyi szolgáltatónak naponta rendkívül nagy számú műveletet kell bonyolítania. A bejelentést illetően pedig a 3.3.2. és a 3.3.3. pontban foglalt észrevételek érvényesek.

3.5 13. cikk: technikai korlátok. Az ezen cikkben foglalt szabályok a harmadik országokból származó áttalásokra vonatkoznak: e szabályok értelmében a megbízóra vonatkozó adatokat – akár teljesek, akár nem – a kedvezményezett pénzügyi szolgáltatójának legalább öt éven át meg kell őriznie. Amennyiben létezik egy a Közösségben székhellyel rendelkező pénzügyi szolgáltató, köteles bejelenteni a végső pénzügyi szolgáltatónak a teljes adatok hiányát. E szabályok nem igényelnek különösebb hozzáfűzést azon kívül, hogy az adatok ily hosszú időn át való megőrzése jelentős anyagi teherrel járhat, és több millió információ felhalmozódásához vezethet: ez a rendelkezés csak akkor indokolt, ha *valóban* úgy véljük, hogy hasznos lehet. Tanácsos lenne talán e pontot átgondolni, oly módon, hogy az adatmegőrzés csak egy bizonyos összeget meghaladó volumenű műveletekre vonatkozzon.

3.6 14. cikk: együttműködési kötelezettségek. A pénzügyi szolgáltatók kötelesek a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemért felelős hatóságokkal **együttműködni**, és a birtokukban lévő **adatokat és információkat részükre késedelem nélkül átadni.** E hatóságok kötelesek az ily módon kapott információkat **„kizárólag** a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzésére, az ezzel kapcsolatban folytatott nyomozásra, e tevékenységek felfedezésére vagy büntetőjogi üldözésére felhasználni.”

3.6.1 Az EGSZB kijelenti, hogy **teljes mértékben egyetért** ezekkel a szabályokkal. Csak egy megjegyzés azon fórumok számára, amelyek **fenntartásukat fejezték ki** a magánéletet védő jogszabályok esetleges meggyengítésével kapcsolatban: a közösségi érdek felsőbbrendűsége, amely közösség egy nagyon súlyos társadalmi veszély ellen küzd, bizonyos esetekben megköveteli a közösség védelme érdekében a **nagy elvek alóli mentesítést.** A hatóságok kötelesek az információkat kizárólag a pontosan meghatározott célokra használni; ez önmagában garanciát jelent a lehetséges visszaélésekkel szemben. Általánosabb értelemben azt az elvet kellene követni, hogy aki „valós” társadalmi célokat követő vagy közhasznú szervezet javára eszközöl befizetést, annak nincs félnivalója: hiszen ez nem tartozik sem az adókikerülés, sem más törvénytársítás, sem pedig az egyéb elítélendő cselekedetek kategóriájába.

3.6.2 Felvetődik viszont a kérdés, hogy ezen intézkedéseknek mi a **gyakorlati hasznuk.** A pénzügyi szolgáltatók számára az „*ismerd az ügyfeledet*” általános szabálynak kellene érvényesnek lennie, amely – alkalmazása esetén – az elismerten és bizonyítottan tisztességes ügyfelek esetében mentesítene az ellenőrzések és a bejelentés kötelezettsége alól. Ezt a szabályt meglehetősen egyszerű a kedvezményezettekre alkalmazni; jóval nehezebb és körülményesebb lenne azonban a megbízó ellenőrzése, főként akkor, ha a befizetéseket a fenti 3.1.1. pontban említett módokkal eszközölte.

3.7 **19. cikk: tagállamon belüli pénzáttalások jótékony-sági szervezeteknek.** Ez a cikk **mentesítést** jelent az 5. cikkben foglalt szabályok alól: a tagállamok mentesíthetik a pénzügyi szolgáltatókat a megbízó azonosító adatainak bejelentésére vonatkozó kötelezettség alól, amennyiben az átutalások **jótékony-sági, vallási, kulturális, oktatási, szociális vagy szolidáris, illetőleg környezetvédelmi tevékenységet folytató, valamint a fenntartható fejlődést előmozdító szervezetek** részére kerülnek végrehajtásra, az alábbi feltételekkel:

- a) ezen szervezetek közzétételnek tartoznak beszámolni és közzététel felügyeli őket, vagy külső auditnak vannak alárendelve;
- b) az átutalások maximális összege 150 euró;
- c) az átutalások kizárólag a tagállamon belül történnek.

3.7.1. A tervezett mentesítést alkalmazó tagállamok számára bizonyosan nagy kihívást jelentene az érintett szervezetekről nyilvántartást vezetni, valamint ellenőrizni a vonatkozó szabályok betartását. A pénzügyi szolgáltatóknak ezenkívül minden egyes esetben meg kellene bizonyosodniuk arról, hogy a megbízó be van-e jegyezve a folyamatosan frissített, úgynevezett „fehér” jegyzékbe: ez bizonyosan terhes feladatot jelentene. A helyzet azonban országonként más és más: a nem kielégítő szabályozással rendelkező országokban a 3.7. a) pontban foglalt feltételt aligha lehet betartani.

3.7.2 A rendeletjavaslat által engedélyezett mentesítés azon a meggyőződésen alapszik, hogy az ezen szervezetek által követett társadalmi célok önmagukban garanciát jelentenek az alapok korrekt módon való felhasználására. Ez igaz a szóban forgó szervezetek nagy részére, a közismert szervezetekre, valamint a természeti katasztrófák esetén megszervezett jótékony célú gyűjtésekre, azonban az is igaz, hogy a kisebb és kevésbé ismert, állítólagosan társadalmi célokat követő vagy közhasznú szervezetek között olyanok is rejtőznek, amelyek terrorista szervezeteket finanszíroznak. A 3.7. pont utolsó részében említett tevékenységekről szólva a szabályozás nem tartalmazhat vallási alapú megkülönböztetést: közismert azonban, hogy a terrorizmus finanszírozása olykor egy ártalmatlannak látszó nonprofit szervezeten keresztül történik, amelynek veszélyességére csak a későbbiekben derül fény. A nonprofit szervezetek szférájában tehát a többségben lévő „átlátható” szervezetek mellett néhány olyan szervezet is működik, amelyeket figyelemmel kell kísérni: a nehézség éppen e szervezetek azonosításában rejlik.

3.7.3 Egy másik hiányosság: annak figyelmen kívül hagyása, hogy az NGO-k védelmében – nem szükségszerűen terrorista – **bűnszervezetek** rejtőzhetnek: a kábítószer-csempészetből, a prostitúcióból és a zsarolásból származó bevételeket könnyen lehet a frappáns elnevezésű NGO-k javára tett adománynak

álcazni, amely szervezetek képviselői – legalábbis a pénzügyi szolgáltató számára – minden gyanú felett álló személyek. Valójában léteznek közvetett felügyeleti rendszerek, amelyek egyes esetekben felderíthetik a gyanús eseteket: például az ugyanazon személyektől származó és mindig készpénzben eszközölt befizetések gyakoriságát, amely a fentiekben felsorolt tevékenységek jellemzője. Ezek a módszerek azonban rendkívül jól ismertek a bűnözők számára, akik következképpen megfelelő ellenintézkedéseket alkalmaznak: a befizetéseket kis részletekben eszközlik, mindig más pénzügyi szolgáltatót vesznek igénybe, stb. Ezért főként a **kedvezményezett pénzügyi szolgáltatójának** kellene gyanút fognia a *mindig ugyanazon megbízótól érkező* befizetések gyakorisága alapján. Továbbá, a jelenlegi elektronikus számlavezetési rendszerekkel egy ilyen jellegű felügyeletet csak „testre szabott” *ad hoc* programokkal lehetne megvalósítani; ez a megoldás nyilvánvalóan nehezen kivitelezhető.

3.7.4 Az EGSZB tehát felhívja a figyelmet azon tényre, hogy a **mentesítés**, amelyről a rendelet értelmében a pénzügyi szolgáltatók saját kezdeményezésükre dönthetnének a felhasználással, az ellenőrzésekkel, a képviselők megbízhatóságával kapcsolatos, birtokukban lévő adatok alapján, a **rendszer gyenge pontját** képezi. A pénzügyi szolgáltatók együttműködése – mivel ez önkéntes alapon történik – mindig is elégtelen lesz a pénzmosáshoz és a bűnözés finanszírozásához kapcsolódó jelenségek megakadályozására: elsősorban arra van szükség, hogy a hatóságok aktív szerepet játsszanak, és **jelenték a gyanús személyek nevét**. Ehhez pedig arra van szükség, hogy megvalósítsuk a **központi hatóságról** szóló, a fentiekben vázolt elképzelést.

3.7.5 Az EGSZB ezenkívül egy további aspektusra hívja fel a felelős hatóságok figyelmét. A pénzügyi szolgáltatók általi közvetlen bejelentés eseteit kivéve az adatokat öt évig őrzik meg, általában azért, hogy a hatóságok azokat a *már elkövetett bűncselekmények bizonyítékaiként* vizsgálhassák. Tehát nagyrészt bizonyítási, nem pedig megelőző vagy represszív célzatú intézkedésekről van szó. Felmerül a kérdés, hogy hogyan lehetséges a gyakorlatban az egyes történéseket az évek alatt felhalmozódott több százmillió művelet között megtalálni.

3.7.6 Végül megjegyzendő, hogy a szabályozás indokolása nem tartalmaz semmiféle utalást a **rendszer** – lehetséges pozitív hatásokkal arányos – **költségeire** vonatkozóan. Nem minden pénzügyi szolgáltató rendelkezik elégséges struktúrákkal e rendelkezések betartásához, azonban még azon szolgáltatókra is többletterhek és szervezési bonyodalmak hárulnak, akik rendelkeznek ilyenekkel. Ez utóbbiak költségei elkerülhetetlenül a fizetési rendszerek felhasználóit terhelnek; ez az áldozat csak akkor fogadható el, ha kimutathatóak az új szabályozás konkrét és kézzelfogható pozitív hatásai.

Brüsszel, 2006. április 21.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie SIGMUND

1. MELLÉKLET

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményéhez

Az alábbiakban feltüntetjük azon módosító indítványokat, amelyek – noha a vita során elutasításra kerültek – a leadott szavazatok legalább egynegyedének megfelelő szavazatot kaptak (Működési Szabályzat, 54. cikk, (3) bekezdés).

3.7.2. pont

A szöveg a következőképpen módosul:

„A rendeletjavaslat által engedélyezett mentesítés azon a meggyőződésen alapszik, hogy az ezen szervezetek által követett társadalmi célok önmagukban garanciát jelentenek az alapok korrekt módon való felhasználására. Ez igaz a szóban forgó szervezetek nagy részére, a közismert szervezetekre, valamint a természeti katasztrófák esetén megszervezett jótékony célú gyűjtésekre, ~~a~~ Azonban az is igaz, hogy a kisebb és kevésbé ismert, állítólagosan társadalmi célokat követő vagy közhasznú szervezetek közöttük olyanok is rejtőznek, amelyek terrorista szervezeteket finanszíroznak. A 3.7. pont utolsó részében említett tevékenységekről szólva a szabályozás nem tartalmazhat vallási alapú megkülönböztetést: közismert azonban, hogy a terrorizmus finanszírozása olykor egy ártalmatlannak látszó nonprofit szervezeten keresztül történik, amelyek veszélyességére csak a későbbiekben derül fény. A nonprofit szervezetek szférájában tehát a többségben lévő »átlátható« szervezetek mellett néhány olyan szervezet is működik, amelyeket figyelemmel kell kísérni: a nehézség éppen e szervezetek azonosításában rejlik.”

Indokolás

Szóban.

A szavazás eredménye:

Mellette: 37

Ellene: 44

Tartózkodott: 8

3.7.4. pont

A szöveg a következőképpen módosul:

„Az EGSZB tehát felhívja a figyelmet azon tényre, hogy Bár a mentesítés, amelyről a rendelet értelmében a pénzügyi szolgáltatók saját kezdeményezésükre dönthetnének a felhasználással, az ellenőrzésekkel, a képviselők megbízhatóságával kapcsolatos, birtokukban lévő adatok alapján, a rendszer gyenge pontját képezheti, mégis megalapozott, tekintettel a nonprofit szervezetek demokratikus társadalomban betöltött funkciójára. A pénzügyi szolgáltatók együttműködése – mivel ez önkéntes alapon történik – mindig is elégtelen lesz a pénzmosáshoz és a bűnözés finanszírozásához kapcsolódó jelenségek megakadályozására: elsősorban arra van szükség, hogy a hatóságok aktív szerepet játsszanak, és **jelentsek a gyanús személyek nevét.** Ehhez pedig arra van szükség, hogy megvalósítsuk a **központi hatóságról** szóló, a fentiekben vázolt elképzelést.”

Indokolás

A javasolt törlések indokolása a betoldott bekezdésekből adódik. A civil szervezetek körében nagy ellenállás tapasztalható a PAM által javasolt szabályozással szemben. Az EGSZB esetleges kiállása ezen szabályozás mellett erősen megterhelné az EGSZB és a civil szervezetek kapcsolatát.

A szavazás eredménye:

Mellette: 43

Ellene: 52

Tartózkodott: 7